

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U000165

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 22-01-2026

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сосонна Лілія Олександрівна

2. Liliia O. Sosonna

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7190-8556

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 222

Назва наукової спеціальності: Медицина

Галузь / галузі знань: охорона здоров'я

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Медицина

Дата захисту: 19-02-2026

Спеціальність за освітою: Лікувальна справа

Місце роботи здобувача: Харківський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 01896866

Місцезнаходження: Проспект Науки, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 11643

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 01896866

Місцезнаходження: Проспект Науки, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 01896866

Місцезнаходження: Проспект Науки, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 34.37.15, 34.41, 34.41.35

Тема дисертації:

1. Профільна краніометрична характеристика лицевого черепа людини зрілого віку
2. Profile craniometric characteristics of the facial skull of an adult human

Реферат:

1. У результаті проведеного дослідження встановлено наявність вираженого статевого диморфізму краніометричних параметрів: лінійні розміри як мозкового, так і лицевого відділів черепа у чоловіків достовірно перевищують відповідні показники у жінок. Це проявляється у більших середніх значеннях довжини, ширини та висоти черепа, а також загальної висоти й ширини обличчя. Визначено основні краніотипи людини зрілого віку та їх морфологічні особливості. Брахікранний краніотип характеризується домінуванням поперечних розмірів при зменшенні поздовжніх і висотних параметрів, що вказує на притаманні йому співвідношення з орто-, а у деяких випадках хамекранічним краніотипом, різко вираженою тапейнокранією, прогнатним типом обличчя, а також максимальними значеннями виличного, нижньощелепного й підборідного кутів. Мезокранний краніотип відображає усереднені значення основних лінійних показників, має сталі співвідношення з орто- та метріокранічною формами черепа, за значеннями лицевого кута відповідає мезогнатному типу обличчя. Доліхокранний краніотип вирізняється збільшенням поздовжніх і висотних розмірів, поєднанням з гіпсі- та акрокранією, ортогнатною формою обличчя та

зменшенням виличного, нижньощелепного та підборідного кутових параметрів. Встановлено значний діапазон варіації бічних і профільних краніометричних параметрів із незначним переважанням середніх значень у чоловіків, з формуванням більш вираженої, загостреної профілограми. У жінок спостерігається тенденція до зменшення бічних параметрів і формування згладженої, більш пропорційної профільної конфігурації лицевого відділу черепа. Для брахікранного краніотипу характерне максимальне збільшення бічних розмірів лицевого відділу черепа та формування скорочено-загостреної профілограми. Мезокранний тип демонструє усереднені значення всіх параметрів. Доліхокранний краніотип характеризується зменшенням більшості бічних і профільних розмірів при збільшенні загальної висоти обличчя, що зумовлює формування подовжено-згладженої профільної конфігурації.

2. The study revealed a pronounced sexual dimorphism of craniometric parameters: the linear dimensions of both the cerebral and facial skulls in men significantly exceed the corresponding indicators in women. This is manifested in larger average values of the length, width, and height of the skull, as well as the overall height and width of the face. The main craniotypes of a mature person and their morphological features have been determined. The brachycranial craniotype is characterized by the dominance of transverse dimensions with a decrease in longitudinal and altitudinal parameters, which indicates its inherent relationship with the ortho-, and in some cases, the chamecranial craniotype, sharply expressed tapeinocrania, prognathic facial type, as well as the maximum values of the zygomatic, mandibular and chin angles. The mesocranial craniotype reflects the averaged values of the main linear indicators, has a stable relationship with the ortho- and metriocranial forms of the skull, and in terms of facial angle values, it corresponds to the mesognathic facial type. The dolichocranial craniotype is characterized by an increase in longitudinal and altitudinal dimensions, a combination with gypsy- and acrocrania, an orthognathic facial shape, and a decrease in the zygomatic, mandibular and chin angular parameters. A significant range of variation in lateral and profile craniometric parameters was established with a slight predominance of average values in men, with the formation of a more pronounced, pointed profilogram. In women, there is a tendency to decrease lateral parameters and the formation of a smoother, more proportional profile configuration of the facial skull. The brachycranial craniotype is characterized by a maximum increase in the lateral dimensions of the facial skull and the formation of a shortened-pointed profilogram. The mesocranial type demonstrates the average values of all parameters. The dolichocranial craniotype is characterized by a decrease in most of the lateral and profile dimensions with an increase in the total height of the face, which leads to the formation of an elongated-smoothed profile configuration.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Sosonna L.O. Gender dimorphism of the relationships between the cranial and facial skull sections in mature human individuals. *Inter Collegas*. 2024. №11(3). P. 5-11. DOI: <https://doi.org/10.35339/ic.11.3.sos>.
- 2. Sosonna L.O., Boiagina O.D., Yurevych N.O., Schevtsov O.O., Avilova O.V., Konoval N.S., Sukhina S.S. Individual anatomical variability of the anteroposterior lateral dimensions of the facial skull in mature adults. *Georgian Medical News*. 2024. №6(351). P. 80-84.
- 3. Sosonna L., Ohurstov O., Piriatska N., Vdovitchenko V., Seleznova R., Kolba O., Gryzodub D., Rozhkova O., Shevtsov O. Individual anatomical variability of the skull's facial section considering gender and craniotype based on computed tomography data. *Georgian Medical News*. 2024. №7-8(352-353). P. 89-95.

- 4. Sosonna L.O., Boiagina O.D. Gender dimorphism of anteroposterior lateral dimensions and profile configuration of the facial department of the skull in adults. Журнал «Перспективи та інновації науки» (Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»). 2025. №4(50). С. 1976-1989. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-4\(50\)-1976-1989](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-4(50)-1976-1989).
- 5. Сосонна Л.О. Співставлення існуючих краніотипів за результатами досліджень черепа на комп'ютерному томографі. XXXV International scientific and practical conference «Modern scientific research is the engine of technical progress». August 21-23, 2024. Karlovy Vary, Czech Republic. P. 85.
- 6. Сосонна Л.О. Індивідуальна анатомічна мінливість куткових розмірів лицевого відділу черепа з урахуванням статі та краніотипу за даними КТ досліджень. The 34th International scientific and practical conference «Modern problems of humanity and scientific ways of solving them». August 27-30, 2024. Bergen, Norway. P. 105-106.
- 7. Сосонна Л.О. Індивідуальна анатомічна мінливість сагітальних полігонів лицевого відділу черепа людини зрілого віку. The 2nd International scientific and practical conference «Integration of science and practice as a mechanism of effective development». September 10-13, 2024. Copenhagen, Denmark. P. 151.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість: поліпшення якості життя та здоров'я населення, ефективності діагностики та лікування хворих

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0118U000954

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Боягіна Ольга Дмитрівна
2. Olha D. Boiagina

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.03.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2302-0584

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 01896866

Місцезнаходження: Проспект Науки, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Олійник Ігор Юрійович
2. Ihor Y. Oliinyk

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.03.01**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0002-6221-8078**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Буковинський державний медичний університет**Код за ЄДРПОУ:** 02010971**Місцезнаходження:** площа Театральна, Чернівці, 58002, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство охорони здоров'я України**Ідентифікатор ROR:****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Гринь Володимир Григорович
2. Volodymyr H. Gryn

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.03.01**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0001-5894-4416**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Полтавський державний медичний університет**Код за ЄДРПОУ:** 43937407**Місцезнаходження:** вул. Шевченка, Полтава, Полтавський р-н., 36011, Україна**Форма власності:****Сфера управління:** Міністерство охорони здоров'я України**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Челпанова Ілона Владиславівна
2. Ilona V. Chelpanova

Кваліфікація: д. мед. н., доц., 14.03.09**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0001-5215-814X**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Державне некомерційне підприємство "Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького"**Код за ЄДРПОУ:** 02010793

Місцезнаходження: вул. Пекарська, Львів, 79010, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Чеканова Ірина Вікторівна

2. Iryna V. Chekanova

Кваліфікація: д.філософ, 222

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6986-258X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 01896866

Місцезнаходження: Проспект Науки, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Дунаєв Олександр Віталійович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Дунаєв Олександр Віталійович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Степаненко Алла Олександрівна

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна